

Słoneczne

grzanie

■ Kolektory

Olimpia Wolf

Energia ze źródeł konwencjonalnych jest i będzie coraz droższa, a zanieczyszczenia powstające podczas jej wytwarzania szkodzą środowisku. Jednym ze sposobów na te problemy są kolektory słoneczne – najczystsze źródło energii.

Poszukując informacji o kolektorach, trafimy zapewne na dyskusje o opłacalności takiej inwestycji. Jedne głosy je zachwalają, inne będą przekonywać, że nie warto. Według producentów zakup instalacji jest opłacalny, jeśli pokryje ona 40–50% zapotrzebowania na ciepłą wodę. W praktyce oznacza to zwykle zakup 2–3 kolektorów dla czteroosobowej rodziny.

Kolektory słoneczne opłaca się instalować w domach ogrzewanych wyłącznie prądem, a także w domach ogrzewanych olejem opałowym lub gazem płynnym. W domach ogrzewanych paliwem stałym uwalnia latem od kłopotliwego palenia w piecu tylko po to, by podgrzać ciepłą wodę, bo w ciepłe, słoneczne dni kolektory mogą pokryć nawet 100% zapotrzebowania na c.w.u. Kolektory warto kupić do domu, w którym zamieszka liczna rodzina często korzystająca z kąpieli z hydromasażem. Opłacalne jest też podgrzewanie kolektorem słonecznym wody w basenie.

O kolektorach słonecznych warto pomyśleć już na etapie wyboru projektu domu, bo niektóre z ich rodzajów można zamontować w połaci dachowej, rezygnując z części poszycia, a zamiast zwykłego zasobnika ciepłej wody kupić od razu specjalny, współpracujący z kolektorami.

Można też kolektory zamontować w domu już istniejącym – najlepiej przy okazji modernizacji, np. wymiany starego kotła na paliwo stałe lub zmiany ogrzewania na elektryczne. Można też zainstalować je w domu nowo wybudowanym, w którym rachunki za ciepłą wodę są tak wysokie, że zaczniemy szukać sposobu na ich zmniejszenie.

W każdej sytuacji koszty instalacji kolektorów i przystosowania ich do urządzeń grzewczych będą inne: najniższe wtedy, gdy kolektory zainstalujemy w trakcie budowy domu, najwyższe – gdy trzeba będzie wymieniać całą instalację grzewczą.

Jak działają?

Kolektory słoneczne są częścią instalacji składającej się m.in. z zasobnika solarnego, przewodów rurowych, zestawu pompowego oraz zaworu bezpieczeństwa. Instalacja taka, zwana systemem solarnym, zazwyczaj współpracuje z kotłem, ponieważ w Polsce na-

Założenia do przykładowych wycen: dwupiętrowy dom o powierzchni 150 m², z 2 łazienkami, kotłem kondensacyjnym na gaz, który współpracuje z systemem solarnym. Przykłady dotyczą trzech różnych wariantów instalacji w tym samym domu. Wszystkie ceny podano z 22% VAT-em.

▶ Przykład I. Instalacja do dogrzewania c.w.u.

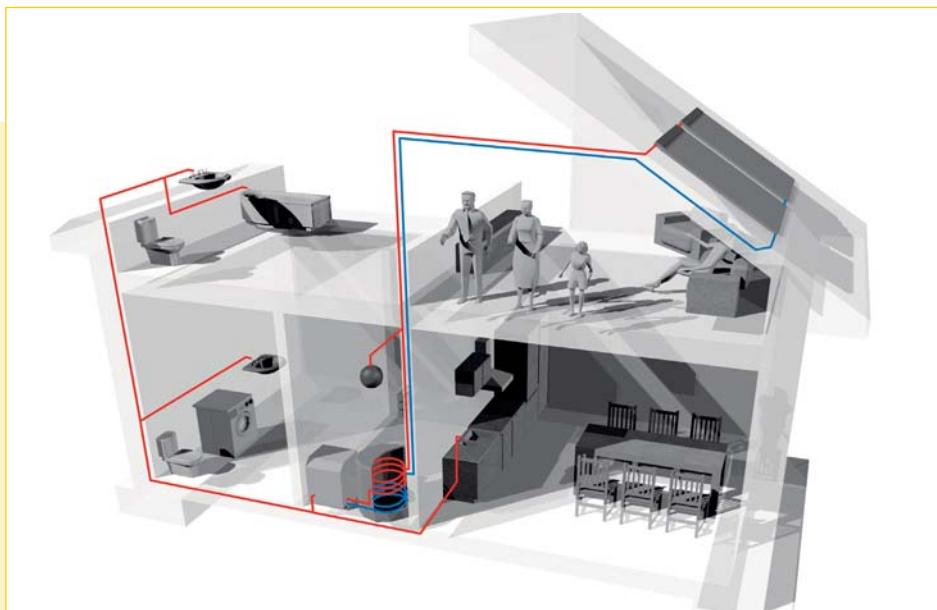
Dobierając kolektory do c.w.u. trzeba wiedzieć, ile litrów ciepłej wody dziennie zużywają domownicy. Zakładamy, że jest to 60 l na osobę, czyli 240 l c.w.u. dziennie na dom. Wtedy można dobrać odpowiednią wielkość zasobnika i liczbę kolektorów.

2 kolektory słoneczne CLASSIC z zasobnikiem 300-litrowym

W skład pakietu wchodzi: kolektor płaski CLASSIC (2 szt.); zestaw przyłączeniowy, montaż na dachu; zestaw odpowietrznika; czynnik grzewczy; podstawowy zestaw mocujący; zestaw podłączeniowy naczynia wzbiorczego; naczynie wzbiorcze 18 l; podwójna stacja pompowa; regulator solarny do c.w.u.; zasobnik solarny, dwuwężownicowy 300-litrowy.

Cena: 15 388 zł (aktualna na 01.03.09).

Wycena firmy Junkers

2 kolektory słoneczne CFK-1 z zasobnikiem dwuwężownicowym SEM-1, 300-litrowym

W skład pakietu wchodzi: 2 kolektory słoneczne, zestaw montażowy odpowiednio: na dachówkach/ w połaci dachu/na powierzchni płaskiej, solarna grupa pompowa, zestaw przyłączeniowy, kompensatory do łączenia kolektorów, solarne naczynie wzbiorcze, czynnik grzewczy, odpowietrznik mechaniczny, zasobnik stojący dwuwężownicowy stalowy, podwójnie emaliowany o pojemności 300 litrów, regulacje solarne do wyboru: SM1, SM1+BM-Solar lub SM2.

Cena: 11 831 zł (kurs euro jest ustalany na każdy miesiąc – w marcu 1 euro = 3,95 zł)

Wycena firmy Wolf

Tutaj zaczyna się cały proces. Promieniowanie słoneczne ogrzewa kolektory, w których znajduje się specjalny płyn zwany czynnikiem roboczym (roztwór glikolu). Ogrzewa się on od promieni słonecznych...

i płynie rurami do zasobnika...

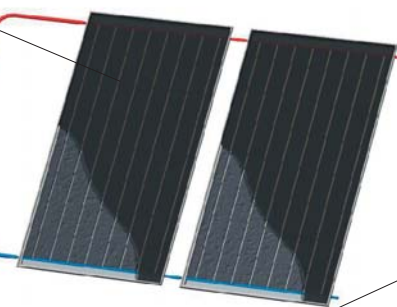
dzięki pracy pompy obiegowej,

a zawór bezpieczeństwa otwiera się w przypadku zbyt wysokiego ciśnienia w układzie i zapobiega w ten sposób uszkodzeniom kolektora, zasobnika lub orurowania.

Dodatkowo pracę układu solarnego zabezpiecza naczynie wzbiorcze przyjmujące roztwór glikolu, gdy jego objętość zmienia się w zależności od temperatury.

Podgrzany glikol wpływa wężownicą do zasobnika i przekazuje ciepło znajdującej się tam wodzie.

Wężownica doprowadzająca ogrzany glikol z kolektorów umieszczona jest zawsze na dole zasobnika...

Temperaturę zasobnika ustawia się regulatorem – najlepiej między 45. a 60°C,

a gdy niebo jest pochmurne i temperatura zasobnika spada np. poniżej ustawionych 60°C, automatycznie włącza się kocioł i podgrzewa wodę do ustalonej temperatury.

Ogrzana woda płynie rurami do urządzeń sanitarnych.

...a wężownica łącząca zasobnik z kotłem znajduje się na górze.

Schemat instalacji solarnej

**KOLEKTORY
SŁONECZNE PŁASKIE**

WKRÓTCE W SPRZEDAŻY

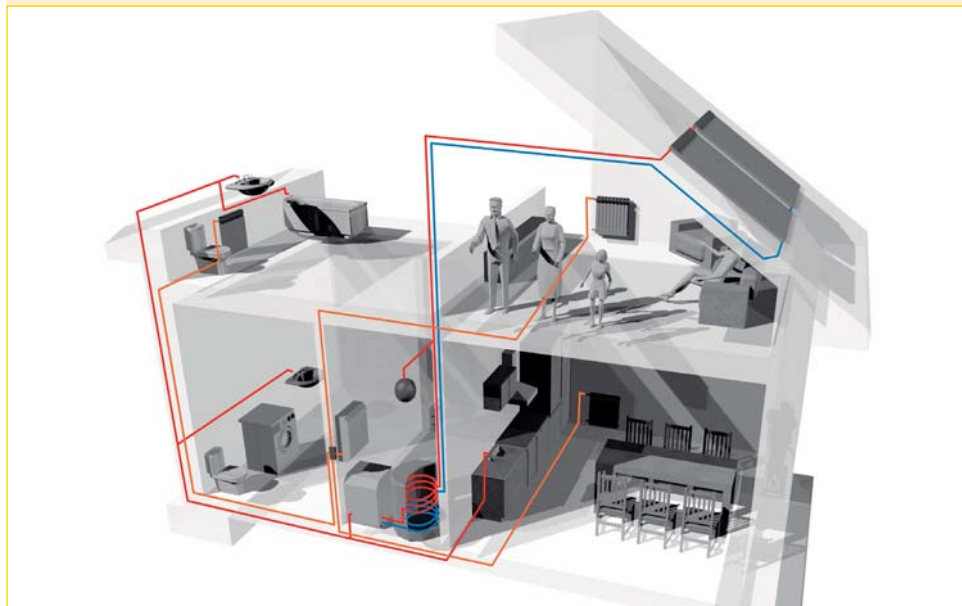

**POSTAW NA
EKOLOGIĘ**

▶ Przykład 2. Instalacja do dogrzewania c.w.u. oraz wspomaganie centralnego ogrzewania

Aby dobrać odpowiednią liczbę kolektorów słonecznych oraz pojemność zbiornika na c.o. niezbędne są dokładne dane o stratach cieplnych budynku oraz rodzaju instalacji. Oczywiście tak jak w przypadku c.w.u. również dla wspomaganie c.o. jest niezbędny zbiornik z wodą grzewczą, który będzie akumulował energię cieplną.

4 kolektory płaskie Excellence + 750-litrowy zasobnik

W skład pakietu wchodzi: 4 kolektory płaskie Excellence; regulator pogodowy; moduł do sterowania przynależnego obiegu regulatorem pogodowym; moduł solarny do przygotowania c.w.u. oraz wspomaganie c.o.; zestaw przyłączeniowy; zestaw odpowietrznika; czynnik grzewczy; podstawowy zestaw mocujący (3 szt.); zestaw haków (4 zestawy); zestaw podłączeniowy naczynia wzbiorczego; naczynie wzbiorcze do instalacji solarnej 25 l; podwójna stacja pompowa; termostaticzny zawór mieszający c.w.u. 3/4"; zawór trójdrożny 3/4"; biwalentny solarny zasobnik c.w.u. z buforem c.o. (c.w.u. 200 l/c.o. 550 l),

Cena: 39 185 zł

(aktualna na 01.03.2009).

Wycena firmy Junkers

4 kolektory TopSon F3-1 + 500-litrowy zasobnik dwuwężownicowy SEM-1

W skład pakietu wchodzi: 4 kolektory słoneczne TopSon F3-1; zestaw montażowy odpowiednio: na dachówkach/w połaci dachu /na powierzchni płaskiej; solarna grupa pompowa; zestaw przyłączeniowy do instalacji solarnej; kompensatory do połączenia kolektorów; solarne naczynie wzbiorcze o pojemności odpowiednio: 18 lub 25 litrów; płyn obiegowy; odpowietrznik mechaniczny instalacji solarnej; zasobnik stojący dwuwężownicowy SEM-1 stalowy, podwójnie emaliowany o pojemności: 500 litrów; regulacje solarne do wyboru: SM1, SM1+BM-Solar lub SM2

Cena: 24 481 zł

(kurs euro jest ustalany na każdy miesiąc – w marcu 1 euro = 3,95 zł).

Wycena firmy Wolf

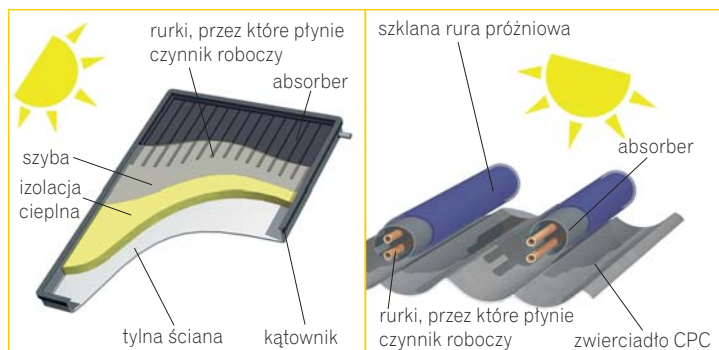
słonecznienie można wykorzystać jedynie do wspomaganie podgrzewania c.w.u., i to głównie latem. W okresach zachmurzenia, gdy system nie może zapewnić ciepłej wody, włącza się kocioł zintegrowany z systemem solarnym.

Działanie typowego systemu solarnego zintegrowanego z kotłem kondensacyjnym na gaz obrazuje schemat na str. 102.

Rodzaje kolektorów

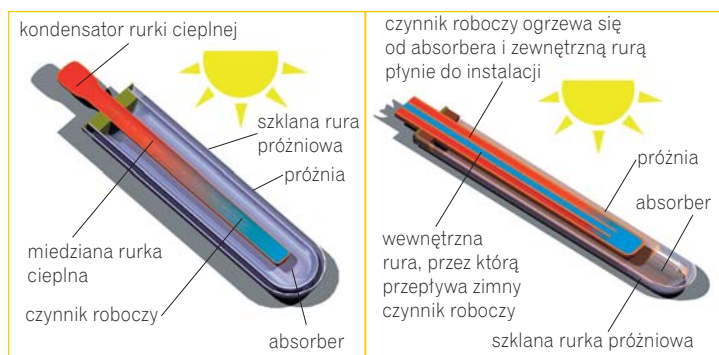
Płaskie niepróżniowe. Kolektor taki to płyta stalowa, miedziana lub aluminiowa pokryta absorberem, czyli czarnym chromem, czarnym nikiem, czarną miedzią lub tlenkiem tytanu, które pochłaniają promieniowanie słoneczne. W najprostszej i najtańszej wersji płyta pokryta jest czarnym lakierem, ale wtedy sprawność kolektora jest nieco mniej-

REKLAMA

▲ Przekrój kolektora płaskiego

▲ Schemat kolektora z parabolicznym zwierciadłem CPC

▲ Przekrój rurki kolektora próżniowego z rurkami ciepłymi

▲ Przekrój rurki kolektora próżniowego z bezpośrednim przepływem czynnika roboczego

technika solarna | pompy ciepła | technika kondensacyjna

www.mcr24.pl
www.dietrisol.pl
www.dedietrich.pl
www.dedietrich-pompyciepla.pl

De Dietrich

sza, ponieważ większe są straty ciepła przez promieniowanie. Od spodu do płyty przylegają cienkie rurki, którymi płynie rozcieńczony czynnik roboczy – glikol.

Dla ochrony kolektora przed deszczem, gradem czy śniegiem płyta pokryta jest od zewnątrz szybą ze szkła hartowanego, teflonu lub przezroczystego tworzywa.

Rama kolektora wykonana jest z włókna szklanego lub aluminium, tylna ściana zaś – z blachy stalowej z powłoką aluminiowo-cynkową. Między tylną ścianą a rurkami jest izolacja cieplna z wełny mineralnej lub pianki poliuretanowej. Izolacja zapewnia wyższą sprawność działania kolektora, po-

REKLAMA

nieważ redukuje oddawanie ciepła na zewnątrz.

Płaskie próżniowe. W tych kolektorach wokół absorbera, czyli między szybą a tylną ścianką, wytworzona jest próżnia (w poprzednich jest powietrze). Są dzięki temu wydajniejsze niż płaskie niepróżniowe, ponieważ mniejsze są w nich straty ciepła. Ponadto ich elementy wolniej korodują, bo w ich wnętrzu nie wytwarza się para wodna. Kolektory te są jednak droższe od niepróżniowych.

Rurowe z bezpośrednim przepływem czynnika roboczego. Kolektor taki składa się najczęściej z 12 lub 24 szklanych rurek

próżniowych umieszczonych koło siebie. Każda rurka ma wewnątrz dwie umieszczone jedna w drugiej rurki metalowe. Rozcieńczony roztwór glikolu wpływa wewnętrzną rurką, w której się ogrzewa i wraca zewnętrzną rurką do instalacji.

Rurowe z rurkami ciepłymi. Określane często jako kolektory heat pipe. Składają się również ze szklanych rurek ułożonych obok siebie. Wewnątrz każdej rurki jest miedziana rurka ciepła z roztworem glikolu o temperaturze parowania ok. 25°C. Para, która wytwarza się w wyniku ogrzania rurki przez promieniowanie słoneczne, zbiera się w kondensatorze rurki ciepłej,

**solar
shop**

Kolektory słoneczne

Sprzedaż, montaż i serwis na terenie całej Polski

Oferujemy kolektory płaskie i próżniowe renomowanych producentów: Viessmann, Polska Ekologia, Biawar, Hewalex i Heliosin

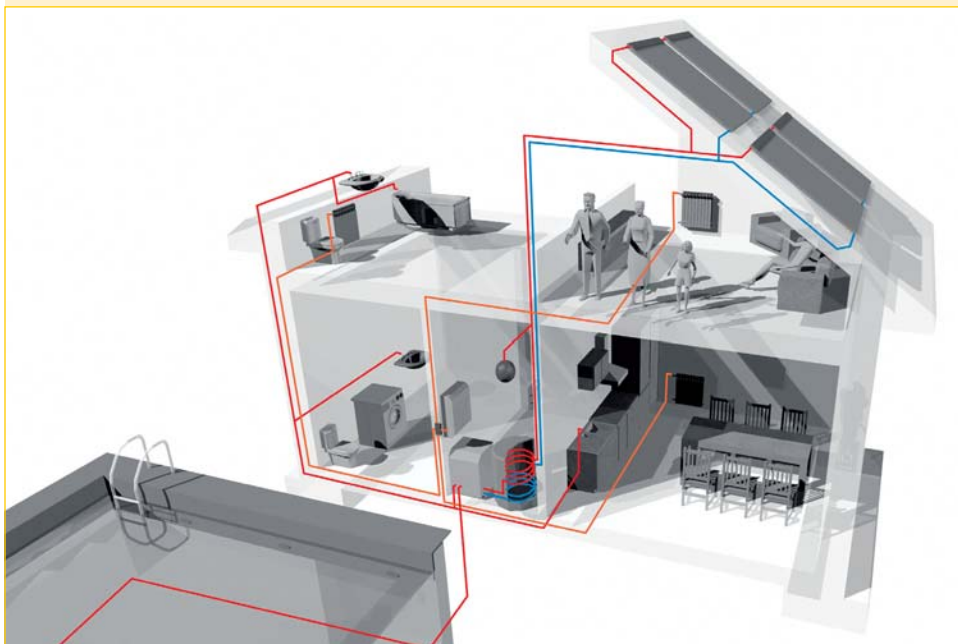
Biuro Obsługi Klienta Solar Shop, ul. Dr Putka 5, 34-100 Wadowice, tel. 033 873 08 10, faks 033 879 78 16, e-mail: biuro@solarshop.pl

www.solarshop.pl
infolinia: 0800 88 99 22

▶ Przykład 3. Instalacja do dogrzewania c.w.u. i c.o. oraz ogrzewania wody w przydomowym basenie o wymiarach 5 × 10 × 1,5 m

Aby dobrać odpowiednią liczbę kolektorów słonecznych, trzeba znać wymiary i pojemność basenu.

10 kolektorów płaskich EXCELLENCE + 750-litrowy zasobnik bivalentny (wyliczenia nie uwzględniają wymienników oraz regulatorów basenowych; zostały podane przy założeniu współpracy instalacji solarnej z kotłem Junkers z automatyką pogodową).

W skład pakietu wchodzi: 10 kolektorów płaskich Excellence; regulator pogodowy; moduł do sterowania przynależnego obiegu z regulatorem pogodowym; moduł solarny do przygotowania c.w.u. oraz wspomaganie c.o. w połączeniu z kotłem kondensacyjnym i regulatorem pogodowym; zestaw przyłączeniowy; zestaw odpowietrznika; czynnik grzewczy; podstawowy zestaw mocujący (10 szt.); 9 zestawów haków do montażu na dachówce; zestaw połączeniowy naczynia wzbiorczego; naczynie wzbiorcze do instalacji solarnej 50 l; podwójna stacja pompowa; zawór trójdrożny; termostatyczny zawór mieszający c.w.u. 3/4"; zawór trójdrożny 3/4"; bivalentny solarny zasobnik c.w.u. z buforem c.o. (c.w.u. 200 l/c.o. 550 l),

Cena: 64 833 zł

(aktualna na 01.03.2009)

Wycena firmy Junkers

10 kolektorów słonecznych TopSon F3-1 + 800-litrowy zasobnik warstwowy BSP-800

W skład pakietu wchodzi: 10 wysokowydajnych kolektorów słonecznych TopSon F3-1; zestaw montażowy na dachówkach; zasobnik BSP-800; regulacja solarna SM1+BM-Solar; zestaw regulacyjny do podwyższania temperatury powrotu instalacji c.o. SRTA; solarna grupa pompowa Nr 10; zestaw przyłączeniowy do instalacji solarnej; kompensatory do połączenia kolektorów; solarne naczynie wzbiorcze o pojemności 35 litrów; płyn obiegowy ANRO w ilości 30 kg; odpowietrznik mechaniczny instalacji solarnej

Cena: 63 611 zł

(kurs euro jest ustalany na każdy miesiąc – w marcu 1 euro = 3,95 zł).

Wycena firmy Wolf

umieszczonym na jej końcu, skrapla się w nim i oddaje w ten sposób ciepło do instalacji. Roztwór glikolu, już jako ciecz, spływa po wewnętrznej ścianie rurki i cały proces się powtarza. Kolektory z rurkami ciepłny-

mi ustawia się pod kątem min. 20°, aby roztwór glikolu mógł w nich sprawnie cyrkulować.

Z parabolicznym zwierciadłem CPC.

Kolektor taki zbudowany jest z rurek, w któ-

rych płynie roztwór glikolu, oraz ze specjalnego zwierciadła, czyli lustra umieszczonego pod rurkami. Dzięki swojemu kształtowi zwierciadło zwiększa absorpcję promieni słonecznych padających pod niekorzystnym kątem, czyli rano i wieczorem.

Zasobnik solarny

Jet to zbiornik, w którym magazynowana jest ciepła woda. Standardowo przyjmuje się, że jego pojemność powinna być 1,5–2 razy większa od dziennego zapotrzebowania na c.w.u., które wynosi 50–80 l wody o temperaturze 60°C na osobę. Dla dwuosobowej rodziny zaleca się zasobnik 200–300 litrowy, dla czteroosobowej – 300–600 litrowy, zważywszy, że kolektory podgrzewają wodę tylko w ciągu dnia, więc trzeba jej tyle zgromadzić w zbiorniku, aby domownicy mieli ciepłą zarówno wieczorem, jak i rano.

Jak ustawić kolektory?

Dla zapewnienia jak najwyższej wydajności kolektorów, należy ustawić je w najkorzystniejszym położeniu, a więc:

- pod kątem 45° do poziomu,
- skierowane na południe, a gdy nie jest to możliwe – w kierunku jak najmniej odchylonym od południa,
- w miejscu, którego nie ocieniają inne budynki, drzewa ani krzewy.

Na dachu czy w ogrodzie?

Wbudowany w dach. Jeśli na instalację solarną zdecydujemy się przed wybudowaniem domu, można wybrać kolektory płaskie (tylko ten rodzaj się do tego nadaje) i wbudować je w dach – pod warunkiem, że kąt jego nachylenia wynosi min. 25°. Miejsca styku kolektorów z pokryciem dachowym powinno się bardzo dokładnie uszczelnić.

Na dachu lub na ziemi. Każdy rodzaj kolektora można zamontować na dachu – zarówno skośnym, jak i płaskim, a także na ziemi w trakcie budowy domu i po jego wybudowaniu.

Na ścianie budynku. Tak usytuowane kolektory są mniej narażone na chłodzące działanie wiatru niż zamontowane na dachu. Mogą też wykorzystać dodatkowe promieniowanie, które odbija się od ziemi i obiektów znajdujących się w pobliżu kolektora. ■